

COMMISSIE RUIMTE EN WONEN

griffier van de raadscommissie
henk.dijksterhuis@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7724

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 4 oktober 2006

onderwerp: evaluatie en subsidieverzoek Platform GRAS

Aan de raad

Evaluatie en subsidieverzoek Platform GRAS

Inleiding

Het Platform GRAS (Platform voor Groningen, Architectuur en Stedenbouw) is reeds zeven jaren een zelfstandig functionerende culturele instelling. GRAS is opvolger van het gemeentelijk Centrum voor architectuur en stedenbouw (CAS) en diende vooral de activiteiten een breder draagvlak en een groter publieksbereik te geven. Platform GRAS heeft zich in de afgelopen jaren neergezet als professionele organisator van projecten, manifestaties, tal van andere activiteiten en uitgever van publicaties over de gebouwde omgeving in Groningen.

De gemeente verstrekt het Platform sinds 1999 een jaarlijkse subsidie voor een termijn van drie jaren. In 2005 is de tweede termijn 2002-2005, met een jaarlijks subsidiebedrag van € 91.000, afgelopen. Conform de afspraken heeft Platform GRAS dat voorjaar een uitgebreide evaluatie opgesteld en daaraan het verzoek gekoppeld de gemeentelijk subsidiering te continueren.

Het Platform GRAS heeft zich de afgelopen drie jaren doorontwikkeld, in verbreding van de activiteiten en optimaal gebruik makend van nieuwe media, het bereiken van nieuwe doelgroepen, met name jongeren. GRAS heeft hiermee een sterke positie, ook ten opzichte van andere architectuurcentra in Nederland, opgebouwd.

De gemeente is één van de (belangrijkste) subsidiënten. Jaarlijks wordt € 91.000,= gesubsidieerd. 50% gaat daarvan op aan apparaatskosten, 50% aan het (basis)programma. Platform GRAS wordt daarnaast jaarlijks ondersteund door de corporaties en het Stimuleringsfonds voor de Architectuur. Met name de subsidie van het Stimuleringsfonds is programmagebonden. Verder zijn er inkomsten uit (project)opdrachten door derden.

De activiteiten van het Platform GRAS bestaan uit een basisprogramma met aanvullend bijzondere en/of eenmalige projecten rondom een jaarlijks thema. Daarbij streeft het Platform GRAS ernaar iedere doelgroep tenminste eenmaal te bedienen. Platform GRAS claimt vanuit haar onafhankelijke positie een grote vrijheid in de keuze van de onderwerpen en wil vooral aanvullend zijn op activiteiten van bestaande instellingen, inclusief de gemeente Groningen.

Evaluatie inhoudelijk

Met waardering kan geconstateerd worden dat Platform GRAS een gevarieerd programma weet aan te bieden dat zowel de meer 'traditionele' doelgroepen van de lokale architectuurcentra weet te bereiken met

gebruikelijke middelen: lezingen, presentaties, discussies, opleveringsbezoeken, (digitale) architectuurinformatie. De programmering trekt ook 'nieuwe' participanten in de sociaal-culturele en technisch-economische werelden rond het plannen, ontwerpen, bouwen en beheren van de Groninger architectuur in de breedste zin van het woord.

De brede aanpak biedt aan de ene kant veel mogelijkheden om invulling te geven aan een samenhangende benadering van het jaarthema. Daartegenover staat de dynamiek in de ruimtelijke ontwikkeling van Groningen, de mate waarin die ontwikkelingen het publieke debat en de gesprekken op straat beïnvloeden. Verbeterd kan worden het flexibel entameren van activiteiten, debatten rond actuele thema's, die aansluiten bij gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Ook het organiseren van tentoonstellingen als volwaardig en een breed publiek bereikend medium is een ondergeschoven kind gebleken. De gemeente heeft de wens vaker thematische of projectgerelateerde tentoonstellingen aan het publiek aan te bieden (zoals bijv. Intense Stad 2004), in de nieuwe publiekshal van RO/EZ of elders. Platform GRAS wil in haar (capaciteits)programmering echter geen groter accent op tentoonstellingen cq. zich niet afficheren als tentoonstellingorganisator. Dat is ook niet aan de orde. Maar het is tot nu toe teveel onderbelicht geraakt.

Het bereiken van het brede publiek is niet een optelsom van activiteiten en daaraan gekoppelde afzonderlijke doelgroepen, maar van activiteiten die in zichzelf een brede doelgroep bereiken: professioneel betrokkenen, maar vooral Groningers in al hun verscheidenheid.

Nut en noodzaak van het (willen) volgen van het GRAS-programma zou dusdanig uitnodigend en dringend moeten zijn dat Platform GRAS voor een grote groep Groningers als het ware een must is er aan deel te nemen. Dit stelt hoge(re) eisen aan voorbereiding, aankondiging, organisatie, verslaglegging en 'follow-up'. De waardering is er zonder meer voor de prestaties van het platform GRAS, de uitdaging is er om met de benen op de grond nog meer Groningers te bereiken over de ruimtelijke ontwikkeling van hun stad.

Evaluatie van de samenwerking

Met de gemeente Groningen was de werkwijze in een najaarsbrainstorm RO/EZ- Platform GRAS thema's en projecten te benoemen die in het volgende jaarprogramma meegenomen zouden kunnen worden, evenwel zonder dat daarover echte meetbare afspraken werden gemaakt. Ook werden geen programmatische voorwaarden verbonden aan de jaarlijkse subsidie. Deze lijn is in 2002 bewust gekozen.

Geconstateerd is dat de onderlinge contactmomenten te beperkt zijn om in de loop van het jaar te reageren op het programma (evaluerend en vooruitkijkend) en activiteiten door of via Platform GRAS te laten organiseren in aansluiting op de dynamiek van de ruimtelijke ontwikkeling in Groningen, zoals bijvoorbeeld rond het referendum Grote Markt.

Met de projectleiders van Platform GRAS is hierover gesproken. Ook zij willen vaker –formeel- contact. De flexibiliteit van het programma en de daarop ingezette capaciteit kent echter haar grenzen. Daarbij was in discussie of het gaat om wensen waar het Platform vrij is om er al dan niet wat mee te doen, dan wel dat de gemeente als subsidieverstrekker (flexibele) programmaruimte kon claimen, dan wel dat tegenover de gewenste activiteiten extra betalingen bovenop de subsidie moeten staan. Het ligt in de rede dat een deel binnen het subsidie opgevangen wordt en dat echte extra's als betaalde opdrachten worden uitgevoerd. In zijn algemeenheid wenst en claimt Platform GRAS onafhankelijkheid en dempt vanuit dat standpunt programmatische eisen van de subsidieverstrekkende gemeente.

Voorstel voor zakelijker samenwerken

De zelfstandigheid van Platform GRAS wordt royaal erkend en middels de jaarlijkse subsidiering vanuit de gemeente, in casu de RO/EZ begroting, à € 91.000,= ook royaal ondersteund. Binnen de totale programmering én subsidiëring zou, gelet op het brede belang van de gemeente om de bevolking en het maatschappelijk middenveld actief te betrekken bij de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen, enige invloed door middel van een "raampakket" gewaarborgd moeten worden. De helft van de jaarlijkse subsidie aan het Platform GRAS wordt thans besteed aan "apparatuurkosten". Het heeft de voorkeur om van de tweede 50% van de subsidie, ten behoeve van het programma, de vrijblijvendheid af te halen en daar een zekere richting aan te geven. Zo stelt het Stimuleringsfonds voor de Architectuur wisselende bedragen beschikbaar ná weging van het ingediende programma; 20% van het toegekende bedrag wordt pas uitbetaald nadat verantwoording is afgelegd over de bestedingen en het uitgevoerde programma.

Wij pleiten ervoor een deel van de 50% programmasubsidie te oormerken naar aard van de activiteit. De organisatie is vooral aan het Platform GRAS zelf. Dit raampakket kan concreet bestaan uit een toespitsing

op het jaarprogramma, bijvoorbeeld door binnen de subsidiëring de organisatie van tentoonstellingen in de publiekshal van RO/EZ en actuele stadsdebatten. Zo'n raampakket kan dan op aangeven van en in overleg met de Dienst RO/EZ nader inhoudelijk worden vormgegeven, in aansluiting op de dynamiek in enig jaar. Dit vereist een frequenter en geformaliseerd contact tussen de Dienst en Platform GRAS, bijvoorbeeld eens per kwartaal.

Het ontbreekt thans aan een actueel kader, verder reikend dan de structuurvisie, om (de activiteiten en de positie van) Platform GRAS in het architectonisch-stedenbouwkundig landschap van instellingen en activiteiten in/van Groningen nader te analyseren en te duiden.

De Architectuurnota Groningen, die dit najaar wordt afgerond, zou daartoe bij uitstek kunnen dienen. Deze nota bestrijkt het brede palet aan omgevingskwaliteit: Stedenbouw, Landschap en Architectuur, toespitst op de kwaliteitsambities van Groningen.

Verlenging van de subsidiëring

Platform GRAS heeft gevraagd de subsidiërelatie te verlengen.

Dat moet zonder meer positief beoordeeld worden. En gelet op de breed gevoelde wens om, met respect voor de autonomie van Platform GRAS, tot afspraken te komen voor een indringender onderlinge relatie, het gaan werken met een raampakket én die afspraken in te bedden in een – door de raad vast te stellen - kader in de vorm van de Groninger Architectuurnota wordt voorgesteld tot een volgende driejaarsperiode van subsidiëring van het Platform GRAS over te gaan. Aan het eind van die periode kan dan in het najaar van 2008 opnieuw een evaluatie plaatsvinden, als basis voor besluitvorming over eventuele verlenging van de subsidiërelatie na 2008.

De exploitatiebegroting 2006-2008 RO/EZ productgroep beleid, voorziet in een jaarlijks subsidiebedrag van € 91.000 aan Platform GRAS.

Voorgesteld besluit:

Wij stellen de raad voor te besluiten:

1. Platform GRAS een subsidie van € 91.000 per jaar voor de periode 1 januari 2006- 31 december 2008 toe te zeggen.
2. De verlengingssubsidie te dekken uit de exploitatiebegroting Dienst RO/EZ 2006/2008;
3. Gekoppeld aan de architectuurnota, met het Platform GRAS tot nadere definiëring van subsidie én het programma voor de jaren 2007 en 2008 te komen, als basis voor de evaluatie in het najaar van 2008 voor de eventuele verlenging van de subsidiërelatie na 2008.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,
secretaris,

De